

Nazwa przedmiotu:	Wspólnota pogranicza biokulturowego Wschodu i Zachodu Europy w II tys. przed Chr.
Course title:	Community of the Borderland between the East and West of Europe in the 2 nd Millennium BC.
Kod:	05-WPBBC-12
Course code:	05-WPBBC-12
Rok studiów:	I, studia drugiego stopnia (magisterskie)
Year of study:	I, second cycle studies (M.A. postgraduate studies)
Semestr:	2, letni
Semester:	2, summer
Typ zajęć:	wykład, fakultatywne
Type of course:	lecture, optional
Liczba godzin:	15
Number of hours:	15
Punkty ECTS:	1
ECTS credits:	1
Osoba prowadząca:	dr hab. Przemysław Makarowicz
Name of lecturer:	Dr hab. Przemysław Makarowicz
Poziom kursu:	zaawansowany
Level of course:	advanced
Język wykładowy:	polski
Language of instruction:	Polish
Wymagania wstępne:	Generalna wiedza z zakresu archeologii późnego neolitu i epoki brązu Europy Środkowowschodniej. Znajomość geografii regionu.
Prerequisites:	General knowledge concerning archaeology of the late Neolithic and Bronze Age of the East Central Europe. Knowledge about geography of the region.
Metody oceny:	egzamin końcowy
Assessment methods:	final exam
Treści przedmiotu:	<p>Wykład dotyczy zjawisk kulturowych pojawiających się na styku Europy Wschodniej i Zachodniej w II tys. przed Chr.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wprowadzenie. Rozumienie pogranicza w aspektach: chronologicznym/historycznym, przestrzennym/geograficznym, społecznym, politycznym, etnicznym, językowym, religijnym, mentalnościowym, kulturowym/cywilizacyjnym. 2. Międzymorze bałtycko-pontyjskie jak pogranicze tradycji kulturowych Europy Wschodniej i Zachodniej. 3. Sytuacja kulturowa w Europie Środkowowschodniej w końcu III i na początku II tys. przed Chr. 4. Główne formacje kulturowe międzymorza bałtycko-pontyjskiego w II tys. BC – ogólna charakterystyka taksonomiczna. 5. Reguły osadnicze i strategie gospodarcze. 6. Życie rytualne – ortodoksja i formy synkretyzmu.

	<p>6. Struktury społeczne – tożsamość ludzi pogranicza</p> <p>7. Kontakty wewnętrzne i międzykulturowe. Dalekosiężne szlaki komunikacyjne. Interakcje pokojowe versus konflikty zbrojne.</p>
Course contents:	<p>The lecture discusses cultural phenomena taking place in the borderland between eastern and western Europe in the 2nd millennium BC.</p> <p>1. Introduction. Different aspects of the borderland: chronological/historical, spatial/geographical, social, political, ethnic, linguistic, religious, mental, and cultural/civilization-related.</p> <p>The area between the Baltic and Black seas as a borderland between the cultural traditions of eastern and western Europe.</p> <p>2. The cultural situation in east-central Europe at the end of the 3rd and in the early 2nd millennia BC.</p> <p>3. Major cultural formations in the area between the Baltic and Black seas in the 2nd millennium BC – a general taxonomic description.</p> <p>4. Settlement rules and economic strategies.</p> <p>5. Ritual life – orthodoxy and syncretic forms.</p> <p>6. Social structures – the identity of borderland people.</p> <p>7. Intra- and intercultural contacts. Long-distance communication routes. Peaceful interactions vs. armed conflicts.</p>
Cele i efekty kształcenia:	<p>Celem wykładu jest przekazanie studentom zaawansowanej wiedzy na temat zjawisk społeczno-kulturowych zachodzących na pograniczu Europy Wschodniej i Zachodniej w II tys. przed Chr. Słuchacze powinni rozumieć istotę złożonych procesów formujących specyficzną „kulturę pogranicza” – zespół wzorców zachowań kulturowych, często synkretycznych, niewystępujących w „centrum”. W efekcie studenci winni zyskać umiejętność samodzielnej oceny sytuacji w omawianym odcinku pradziejów na wzmiankowanym terenie. Zgromadzona wiedza stworzy podstawy dla dalszego rozwijania zainteresowań pradziejami Europy Środkowowschodniej w epoce brązu. Ich realizacją mogą być projekty badawcze i prace magisterskie podejmujące tematykę kultury międzymorza bałtycko-pontyjskiego.</p>
Objectives and learning outcomes:	<p>The objective of the lecture is to impart to students advanced knowledge of the socio-cultural phenomena, taking place in the borderland between eastern and western Europe in the 2nd millennium BC. Students should acquire understanding of complex processes producing a specific ‘borderland culture’ – a set of patterns of cultural behaviour, frequently syncretic and not found in the ‘centre’. As a result, students should be able to evaluate the situation in the said area at that time on their own. This knowledge will serve as a foundation for further study of the prehistory of east-central Europe in the Bronze Age. This may take the form of research projects and Master’s theses</p>

	concerned with the culture of the area between the Baltic and Black seas.
Zalecana literatura:	<p>Routes between the Seas: Baltic-Bug-Boh-Pont from the 3rd to the middle of the 1st millennium BC, A. Koško, V. I. Klochko (eds), „Baltic-Pontic Studies”, tom 14, Poznań 2009.</p> <p>M. Ignaczak, A. Koško, M. Szmyt (red.) Między Bałtykiem a Morzem Czarnym. Szlaki międzymorza IV – I tys. przed Chr., Archaeologia Bimaris, Dyskusje, tom IV, Poznań 2011.</p> <p>Makarowicz P., Trzcieniecki krąg kulturowy – wspólnota pogranicza Wschodu i Zachodu Europy, Poznań 2010.</p> <p>D.W. Anthony, The horse, the wheel and language. How Bronze-Age riders from the Eurasian Steppes shaped the modern world, Oxford 2007.</p>
Recommended reading:	<p>Routes between the Seas: Baltic-Bug-Boh-Pont from the 3rd to the middle of the 1st millennium BC, A. Koško, V. I. Klochko (eds), „Baltic-Pontic Studies”, tom 14, Poznań 2009.</p> <p>M. Ignaczak, A. Koško, M. Szmyt (red.) Między Bałtykiem a Morzem Czarnym. Szlaki międzymorza IV – I tys. przed Chr., Archaeologia Bimaris, Dyskusje, tom IV, Poznań 2011.</p> <p>Makarowicz P., Trzcieniecki krąg kulturowy – wspólnota pogranicza Wschodu i Zachodu Europy, Poznań 2010.</p> <p>D.W. Anthony, The horse, the wheel and language. How Bronze-Age riders from the Eurasian Steppes shaped the modern world, Oxford 2007.</p>